

ve státoprávní funkci hlavy dotčené korunní země.) Země mají ovšem svou zvláštní zemskou příslušnosť. Ale tato zemská příslušnosť není ani zvláštní státní občanství — státní občanství jest jen jedno, československé —, ani bezvýhradná podmínka k nastoupení veřejného úřadu na území příslušné země: zaměstnanci ústřední správy na území určité země mají býti bráni z příslušníků zemských jen »především«; to znamená, že, pokud počet těchto zemských příslušníků nestačí, po případě i z jiného důvodu, mohou tyto zaměstnanci býti bráni i z těch, kdož nejsou příslušníky dotčené země.

Na základě těchto úvah můžeme stát československý, pokud bychom chtěli přihlížeti k dosavadním schematům, charakterisovati takto: Československá republika jest státní útvar složený, decentralisovaný zákonodárstvím a správou. Skládá se ze zemí, které však nejsou státy, nýbrž nejvýše jen t. zv. státní zlomky (fragmenty).

Gejza Riedler:

SLOVENSKÉ MINISTERSTVÁ.

Názvy slovenských ústředných úradov byly ustálené usnesením ministerskej rady zo dňa 10. októbra 1938 takto: 1. Predsedníctvo Slovenskej vlády, 2. ministerstvo vnútra Slovenskej krajiny (v ďalšom S. k.), 3. ministerstvo školstva a národnej osvety S. k., 4. ministerstvo sociálnej starostlivosti a verejného zdravotníctva S. k., 5. ministerstvo pravosúdia S. k., 6. ministerstvo hospodárstva S. k., ktoré sa rozčleňuje na rezort poľnohospodársky, rezort verejných prác, rezort financií a rezort obchodu a 7. ministerstvo dopravy S. k.¹⁾

V takto stanovenej príslušnosti ministerstiev nastala zmena dňom 1. decembra v tom smere, že rezort verejných prác bol od ministerstva hospodárstva oddelený, tým, že riadením vecí, spadajúcich v S. k. do oboru ministerstiev železníc, pošt a telegrafov a verejných prác bol poverený jeden minister. (Vid' ďalej.)

Ďalšia zmena je v tom, že podľa nariadenia Slovenskej krajinskej vlády, vyhláseného dňa 13. decembra t. r. vo Sb. z. a n., pod. č. 316 prešla pôsobnosť ministerstva sociálnej starostlivosti a ministerstva verejného zdravotníctva na ministerstvo vnútra S. k.

Slovenská krajinská vláda ako sbor a jednotliví ministri vykonávajú vládnú a výkonnú moc na základe čl. III., odst. 3, ústavného zákona zo dňa 22. novembra 1938 č. 299/1938, podľa ktorého vládnú a výkonnú moc na území Slovenskej krajiny od 7. októbra 1938 vykonáva vo veciach spadajúcich do právomoci Slovenskej krajiny dotiaľ kým nebude utvorená Slovenská krajinská vláda, Slovenská krajinská vláda, pozostávajúca z piatich členov, ktorá tvorí súčiastku ústrednej vlády.

¹⁾ Podľa obežníka krajinského prezidenta v Bratislave zo dňa 15. októbra 1938, č. 65.802-1938 prez., uverejneného z Úradných novinách zo dňa 24. októbra 1938, č. 47, pod. č. 12. — Príslušnosť ministerstva hospodárstva je zrejme aj z oznamu »ministerstvo hospodárstva krajiny Slovenskej«, úraduje v Bratislave, Krížkova ul. č. 7, uverejneného v Úradných novinách dňa 19. októbra 1938, č. 45, v ktorom je stanovené mimo iného kedy úraduje minister hospodárstva v príslušných rezortoch v Prahe: ministerstve zemedelstva, obchodu, priemyslu a živností, verejných prác a financií.

Do 23. novembra 1938 bola pravomoc slovenských ministrov krytá dohodou so slovenskými ministrami, schválenou vo schôdzi ministerskej rady, konanej dňa 7. októbra 1938 o tom, že kompetencia vo veciach slovenských prechádza do doby definitívneho usporiadania na ministrov slovenských a výkon kompetencie bude sa diať v rámci platného právneho poriadku a finančného zákona.

Výslovne bolo konstatované, že kompetencia v týchto medziach určená vzťahuje sa na otázky vecné, ako aj personálne.¹⁾

Rozhodovanie slovenských ministrov bude sa diať podľa ich dohody buď individuálne alebo kolegiálne.

Podľa dohody slovenských členov vlády, ujednanej dňa 7. októbra 1938 bol výkon vládnej moci v Slovenskej krajine rozdelený takto: predsedníctvo a vnútro: minister dr. Tiso; školstvo: minister Černák; pravo-súdie, sociálna starostlivosť a zdravotníctvo: minister Ďurčanský; poľnohospodárstvo, verejné práce, obchod a financie: minister Teplanský; do-prava: minister Lichner.²⁾

Dňa 7. októbra bolo včetně predsedníctva 6 ústredných úradov (ministerstiev). Podľa usnesenia ministerskej rady zo dňa 10. októbra 1938 bolo 7 (pravosúdie sa osamostatnilo).

Dňa 1. decembra 1938 prijal prezident republiky demisiu celej vlády a rozhodnutím z toho dňa menoval predsedom vlády Slovenskej krajiny dr. Tisu a poveril ho riadením vecí spadajúcich v S. k. do oboru ministerstiev vnútra, sociálnej starostlivosti a verejného zdravotníctva, členom vlády menoval ďalej poslanca Teplanského a poveril ho riadením vecí spadajúcich v S. k. do oboru ministerstiev financií, priemyslu, obchodu a živ-ností a zemedelstva, advokáta Dr. Ďurčanského poveril riadením vecí spadajúcich v S. k. do oboru pôsobnosti ministerstiev železníc, pošt a te-legrafov a verejných prác, prof. Černáka poveril riadením vecí spadajú-cich v S. k. do oboru pôsobnosti ministerstva školstva a národnej osvety, poslanca dr. Vanču poveril riadením vecí spadajúcich do oboru pôsobnosti ministra pravosúdia.³⁾

Dosavadný názov slovenských ministerstiev zôstal nedotknutý až na to, že 1. rezort verejných prác bol od ministerstva hospodárstva odčlenený a 2. zaniklo ministerstvo sociálnej starostlivosti a verejného zdravotníctva (pričlenením jeho pôsobnosti ministerstvu vnútra). Rezortu verejných prác vládny usnesením názov ministerstva priznaný nebol.⁴⁾

Je teda v S. k. t. č. 6 ministerstiev. Kompetencia jednotlivých rezortov je vo veciach spadajúcich do pravomoci S. k. podľa čl. III, odst. 3 zákona č. 299/1938, tá istá ako dosavadná kompetencia prísluš-ných ústredných úradov v Prahe.

Slovenská vláda a jednotliví slovenskí ministri vydávali v dobe od 6. októbra do 23. novembra čtené nariadenia a vyhlášky, ktoré publikovali v Úradných novinách.⁵⁾

²⁾ Viď »Prechodné opatrenia vo veci kompetencie slovenských ministrov« — obežník prezídia ministerstva vnútra v Prahe zo dňa 10. októbra 1938, č. 28.400/38-prez.

³⁾ Viď obežník predsedníctva ministerskej rady v Prahe zo dňa 2. decembra 1938, č. 8615/909 S-38 m. r.

⁴⁾ Ani fakticky sa názov ministerstva verejných prác S. k. dosiaľ neužíva.

⁵⁾ Vydáva prezídium ministerskej rady; redakcia a administrácia: Bratislava (vládna budova).

O organizácii jednotlivých ministerstiev S. k. (až na ministerstvo hospodárstva) nebolo v Úradných novinách nič publikované.

Organizácie ministerstva hospodárstva týka sa vyhláška prezídia ministerstva hospodárstva Slovenskej krajiny zo dňa 29. októbra 1938 o vykonávaní agendy u tohoto ministerstva, uverejnená v Úradných novinách zo dňa 9. decembra 1938 č. 64, pod č. 69.

»Pre vybavovanie agendy ministerstva hospodárstva zriadené je prezídium a ďalšie 4 rezorty podľa výnosu zo dňa 11. októbra 1938, č. j. 12/ prez. 1938.

Do kompetencie ministerstva hospodárstva patrí celá agenda, týkajúca sa Slovenskej krajiny, ktorá pred 6. októbrom 1938 patrila do kompetencie ministerstva zemedelstva, obchodu, verejných prác a financií v Prahe, vyjmúc spoločných vecí (zahraničná politika, národná obrana, spoločné financie, monopolné podniky a regále).«

I.

Veci predložené pred 7. októbrom 1938 ministerstvám v Prahe, ktorých agenda prešla na ministerstvo hospodárstva Slovenskej krajiny, budú vybavované u jednotlivých ministerstiev v Prahe, za spolupôsobenia a súhlasu slovenskej sekcie týchto ministerstiev podľa týchto zásad:

1. Vo všetkých závažnejších prípadoch, v prípadoch zásadného významu, alebo značnejšieho finančného rozsahu obstarajú si jednotlivé ministerstvá výslovný súhlas slovenskej sekcie, toho ktorého ministerstva, formou videatnej doložky pred vypravením na spise.

2. Vybavenia, ktoré podľa platných právnych noriem do 6. októbra 1938 schvaľovali páni ministri rezortov slúčených v ministerstve hospodárstva Slovenskej krajiny, bude schvaľovať minister hospodárstva v Prahe po ich predložení cestou slovenskej sekcie príslušného rezortu.

3. V ostatných prípadoch menšieho významu ostáva v platnosti doterajší spôsob formálneho vybavovania až do konečnej likvidácie poťažne rozluky spisov.

4. Expedície v prípadoch sub 1—3 musia byť vydaná v reči slovenskej.

II.

Agenda ministerstva hospodárstva (v ďalšom M. H.) po 6. októbri 1938 bude zásadne vybavovaná u jednotlivých rezortov ministerstva. Doterajší právny poriadok ČSR je až na ďalšie základom judikatúry a administratívy Slovenskej krajiny, s prihliadnutím k novému štátoprávnomu stavu Slovenskej krajiny. Nakoľko však vec sama si to vyžaduje, budú aj nové veci predkladané jednotlivým rezortným ministerstvám v Prahe. Budú vybavované spôsobom sub I. uvedeným. Ktoré veci majú byť predkladané aj naďalej do Prahy, pokiaľ v tomto výnose, nie sú už uvedené, bude pre príslušné úrady a ústavy dľa potreby sdelené zvlášť.

Spôsob spolupráce s príslušnými oddeleniami jednotlivých rezortných ministerstiev v Prahe a s inými úradmi, ujednáajú dľa týchto zásad a dľa potreby jednotlivé rezorty M. H.

Agenda ministerstva hospodárstva je t. č. rozdelená takto: vo všeobecnom prezídiu sú sústredené 1. osobné veci všeobecné a osobné veci personálu prideleného k výkonu služby v prezídiu M. H., 2. veci disciplinárne a kvalifikačné v odvolacom pokračovaní, 3. vedenie legislatívy M. H. a legislatívne veci iných ministerstiev v pripomienkovom pokračovaní, styk s jednotlivými ministerstvami vo veciach legislatívnych, 4. veci tlačové a jazykové, pokiaľ dosiaľ spadajú do kompetencie ministerstiev, slúčených v Slovenskej krajine u M. H. a tlačová služba vôbec, 5. veci organizačné M. H. a spolupôsobenia pri všeobecnej organizácii štátnej správy, 6. správa ústrednej knihovne M. H. a normálok, 7. hospodárska správa prezídia M. H., 8. účtovná agenda prezídia M. H., 9. veci rozpočtové v pripomienkovom pokračovaní, 10. vyznamenania a čestné uznania, diplomy M. H., 11. agenda, týkajúca sa osoby pána ministra hospodárstva, 12. veci pánu ministrovi hospodárstva zvlášť vyhradené, 13. veci, ktoré nespádajú svojou povahou zrejme do žiadnej agendy jednotlivých rezortov M. H., 14. interpelácie.

Rezort poľnohospodársky M. H. má svoj odbor prezidiálny a 7 odborov, a to: Odbor I.: školstvo, odbor II.: národohospodársky, sociálny, obchodne-politický a právny, odbor III.: technický, odbor IV.: poľnohospodárska výroba, odbor V.: lesná polícia, lesná politika, štátna lesná služba dohliadacia, odbor VI.: štátne lesy a statky, odbor VII.: pozemková reforma.

Rezort obchodu priemyslu a živností M. H. má svoj odbor prezidiálny a 3 odbory a to: Odbor I.: obchodná a priemyselná politika, I b): správne záležitosti priemyslu, I. c) právne a legislatívne záležitosti priemyslu, odbor II.: obchodný, dopravný, cudzineckého ruchu, II. a) pečlivosť o rozvoj obchodného podnikania, II. b) záležitosti dopravného rázu obchodného a právne-administratívneho, odbor III.: odbor živnostenský.

Rezort financií M. H. má 5 odborov a síce: odbor I.: veci prezidiálne, osobné veci všetkých zamestnaneckých kategórií finančného rezortu S. k. i finančného rezortu včetně penzií, vecí organizačných. Dozor nad všetkými finančnými úradmi v S. k. Štátny majetok. Všeobecné správne pokračovanie. Spoluspráva domov i ústavov dobročinného fondu dôchodkových pokút, nachodiacich sa v S. k., odbor II.: veci rozpočtové, odbor III., priame dane, sem počítajú aj trestnú agendu priamych daní, kataster dane pozemkovej a slovenskú agendu revizného odboru, odbor IV.: nepriame dane (bez monopolov), sem počítajú aj trestnú agendu nepriamych daní, technickú kontrolu a poplatky, odbor V.: peňažníctvo. Spolupôsobenie pri kreditných záležitostiach celoštátnych i S. k. v súčinnosti so slovenskou sekciou pri ministerstve financií. Pokladničná a účtovná správa.

Ktoré veci budú v tomto rezorte predkladané ministerstvu financií v Prahe, ujedná to rezort financií M. H. s týmto ministerstvom priamo.⁶⁾

Forma podaná ústredným úradom S. k. je po stránke jazykovej upra-

⁶⁾ Vid' ešte aj oznam »ministerstvo hospodárstva krajiny Slovenskej« úraduje v Bratislave, Krížkova ul. č. 7 v Úradných novinách č. 45, ďalej vyhlášku o sekretariáte pre poradné sbory hospodárske a finančné v Úradných novinách č. 51, pod č. 30, vyhlášku prezídia M. H. S. k. o umiestení prezídia a jednotlivých rezortov M. H. S. k., v Ú. n. zo dňa 26. novembra č. 58, pod č. 51.

vená § 2 zák. č. 299/38. Podľa neho na území S. k. úradným jazykom je reč slovenská.

Príslušníci českého národa ako i úrady, sudy, korporácie, verejné orgány a iné združenia zo zemi Českej a Moravskosliezskej môžu v styku s úradmi, súdmi a inými verejnými orgánmi používať českú reč. . .

Jazykové práva, zabezpečené menšinám v smluve medzi čelnými mocnosťmi spojenými a združenými a Česko-Slovenskom, podpísanej v Saint-Germain-en-Laye, dňa 10. septembra 1919, ostávajú nedotknuté.

Arnošt Hochberger:

VLIV ZÁKAZŮ ZCIZENÍ A ZATÍŽENÍ NEMOVITOSTI NA VEDENÍ EXEKUCE PRO VEŘEJNOPRÁVNÍ POHLEDÁVKY.

Jsou tři druhy zákazů zcizení a zatížení: zákazy dané právním jednáním, zákazy zákonné a zákazy soudcovské.

I.

Zákazy dané právním jednáním zakládají se buď smlouvou nebo posledním pořízením a jsou upraveny § 364 c) obč. zák.

Podle důvodové zprávy k III. dílí novéle (str. 34) bylo účelem tohoto předpisu jednak zabezpečiti právní styk před soukromými dispozicemi jej brzdícími, jednak vyhověti odůvodněnému zájmu na takových dispozicích obzvláště ve prospěch blízkých příbuzných. K dosažení tohoto úmyslu zákonodárcova byla volena taková úprava, že jednak byla jakákoliv i pouhá osobní závaznost soukromého zákazu zcizení a zatížení v zájmu bezpečnosti právního styku časově omezena na prvního vlastníka zatíženého statku, jednak že byl uvedenému zakazu za určitých podmínek přiznán věcný účinek, aby v mezích časově omezené závaznosti zákona byl věcně zajištěn zájem na udržování rodinného majetku. Aby věcným účinkem zakazu nebyly poškozeny poctivé třetí osoby, bylo zřízení zakazu s věcným účinkem připuštěno pouze u nemovitých věcí a podmíněno zápisem do pozemkové knihy nebo — u nemovitostí nezapsaných do pozemkové knihy — uložením listiny u soudu (§§ 434, 451, odst. 2, 481, odst. 2 obč. zák.). Věcně účinný zákaz překází zcizení a zatížení jak dobrovolnému tak i vnucenému (exekučnímu). Samozřejmě nemohou býti uvedeným knihovně zapsaným zákazem dotčena práva knihovních oprávněných, jež co do pořadí předcházejí onomu zakazu.¹⁾

Jde o to, zda a pokud zapsaný zákaz podle § 364 c) obč. zák. ve prospěch tam uvedených blízkých osob vadí exekuci k zajištění nebo vydobytí daní, dávek a poplatků, nejsou-li na dotyčné nemovitosti knihovně zajištěny v pořadí předcházejícím onomu zakazu. Pokud pro tyto veřejnoprávní pohledávky vázne na nemovitosti zatížené zákazem zcizení a zatížení zákonné zástavní nebo přednostní právo, jako na př. pro daň pozemkovou, domovní, za určitých podmínek i daň výdělkovou, převodní poplatek, dávku z majetku, pro uhelnou dávku na dole, pro měrné z dolových měr, pro příspěvky do vodního společenstva — ovšem s pořadím za státními daněmi a veřejnými dávkami — pro pohledávky nositelů veřejného pojištění na pojistném (nemocenské, starobní, invalidní, pensijní, úrazové pojištění), jest k jejich zajištění nebo vydobytí exekuce přípustna i bez svolení toho,

¹⁾ Srov. zprávu justiční komise o vládní předloze týkající se změn a doplnění některých ustanovení obč. zák. str. 165 a násl.

Stejně i rozh. č. 11.959, 12.596 Sb. n. s.